

«Благослови звірів і дітей». Театральна прем'єра

29.09.2022 17:13

Столичний ТЮГ на Липках поставив виставу за романом двічі номінанта Пулітцерівської премії Глендона Свортаута

Уявіть собі підлітковий табір у горах Аризони у 70-ті роки. Сувора природа і мужні люди з гвинтівками, для яких мисливство є і розвагою, і сенсом життя. Девіз табору відповідний: «Беремо хлопчика – повертаємо ковбоя». Порядок такий: новоприбулі мають самі знайти собі компаньйонів та розселитися з ними по будиночках, де вони проведуть разом два місяці. Шістьох хлопчаків не прийняли в жодну компанію і вони, збившись у купку невдах, оселилися разом. Глядач знайомиться з цією шаленою командою юних ковбоїв саме у вечір їхньої «ініціації» - вони домовляються не дзвонити батькам, зберігати все у таємниці, тихцем втекти з табору і... врятувати стадо приречених до страти бізонів. «Ось вона - воля для бізонів. І для нас. Раз і назавжди», - промовляють юні бунтівники, які не можуть змиритися з тим, що таких сильних звірів люди вбивають заради забави.

ЦЕЙ МАТЕРІАЛ ДУЖЕ РЕЗОНУЄ ЗАРАЗ. МИ ЖИВЕМО В ЧАС, КОЛИ ТЕЖ ВІДБУВАЄТЬСЯ ГЕНОЦИД, І МИ НА МІСЦІ ТИХ ІНДІАНЦІВ

«Для мене ця вистава про свободу вибору та про те, що навіть маленька людина може зробити великі справи. І що завжди є вибір бути сильним за допомогою насильства чи бути сильним, захищаючи слабшого. Саме ці підлітки обрали шлях не насильства, а шлях захисту, хоча вони самі на початку потребували захисту», - поділився зі мною після прем'єри виконавець однієї з головних ролей (Лаллі-2), актор Артем Каратаєв.

Артем Каратаєв

Виявилося, що під час роботи над виставою матеріал так зацікавив творчу команду, що вони ретельно дослідили тему з масовим винищенням бізонів у США, яке мало на меті підірвати економічний устрій життя індіанських племен та приректи їх на голод.

«Наприкінці 19-го століття був максимальний геноцид індіанців і відстріл бізонів – мільйони бізонів були вбиті, знаходили просто гори їхніх кісток, м'ясо та шкіру бізонів просто викидали. Була одна ідея – винищити ось цих людей. І мені здається, що цей матеріал дуже сильно резонує зараз. Ми зараз живемо в час, коли теж відбувається геноцид, і зараз ми на місці тих індіанців», - виклав мені свої роздуми актор.

ВСІ ГЕРОЇ ЦЬОГО ТВОРУ НЕДОЛЮБЛЕНІ В СІМ'Ї, ТОМУ ВАЖЛИВО, ЩОБ НА НАШУ ВИСТАВУ ПРИХОДИЛИ ТАКОЖ І БАТЬКИ

Чому саме на цю, ніби далеку від сьогоденних українських реалій тему вирішили поговорити на столичній сцені, я розпитала у режисерки вистави Валерії Федотової. Вона є лауреатом премії Київська Пектораль «За кращий режисерський дебют», а серед її яскравих попередніх робіт - «Шинель» у театрі на Подолі та «Квіти для Елджернона» у Дикому Театрі.

В.Федотова: - Я знайшла і прочитала роман американського письменника Глендона Свортаута ще 5 років тому. Він мене дуже вразив, і я написала інсценізацію за одну ніч. Але знаєте, таке враження, що ця вистава чекала свого часу, щоб почати репетирувати. Ми з Пашею Логвіним (який грає роль Коттона) задумали її ще тоді, і він постійно запитував мене: коли, коли? Я казала: прийде час. На початку повномасштабної війни ми з ним зустрілися у Львові і я сказала – от, тепер час.

- Примітно, що у виставі немає жодної жіночої ролі...

- Так було і в романі, - жодної жіночої ролі. Всі діти, герої цього твору, недолюблені в сім'ї, особливо матерями. І мені здається, що дуже важливо, щоб на нашу виставу приходили також і батьки. Ви ж розумієте, наскільки важливо вміти любити своїх дітей, щоб вони це відчували. Бо знаєте, як у відомому вислові: діти, яких не люблять, виростають в людей, які не вміють любити.

Вистава «Благослови звірів і дітей» подає надзвичайно цікаву форму існування акторів на сцені. Фактично світ вистави – це також і глядацький зал, де декорації-трансформери з легкістю перетворюються із звичайних загорож на коней, а гра світла і тіні та музичне оформлення додають постановці майже кінгівської містичності, яка не відпускає увагу ні на хвилику, ти весь час в очікуванні чогось страшного. В антракті керівник ТЮГу Слава Жила запитав мене: «Ну, як вам?». Кажу: «Швидше б другий акт! Бо поки ще не зовсім зрозуміло, але дуже цікаво!». Він посміхається: «Оце така вона – магія мистецтва».

Слава Жила

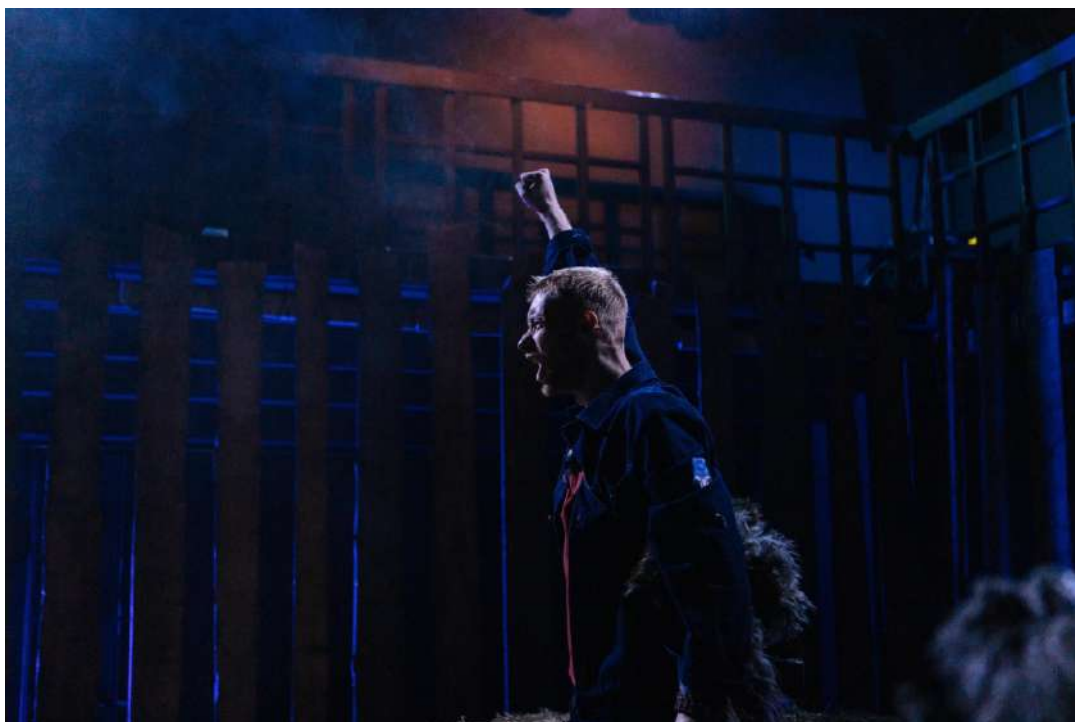
КОЛИ Я ПЕРЕЧИТАВ МАТЕРІАЛ ПІСЛЯ 24-ГО ЛЮТОГО, У МЕНЕ ВИНИКЛА СИЛЬНА АСОЦІАЦІЯ З ЛЮДЬМИ, КОТРІ ТОДІ БУЛИ В ОКУПОВАНІЙ БУЧІ...

Актор Павло Логвін розповів мені про власні асоціації, які виникли у нього під час повторного прочитання матеріалу вже після повномасштабного вторгнення росії в Україну:

Павло Логвін

- Коли п'ять років тому Лера дала мені почитати, – це був дуже крутий матеріал для людей, котрі дорослішають. На той момент я сам був на третьому курсі університету і переходив етапи становлення від хлопчика до чоловіка. А коли я його перечитав після 24-го лютого, у мене виникла дуже сильна асоціація з людьми, котрі тоді були в окупованій Бучі...

Через потужний інформаційний потік ми всі зараз знаходимося у величезному психологічному перенавантаженні, але життя триває, особливо тут, не на передовій, тому нам потрібно продовжувати підтримувати економіку, підтримувати своє життя. Ми всі зараз живемо за тими невеликими парканами ілюзії безпеки, і тому в мені це дуже відрезонувало. Оскільки у виставі багато переміщень, багато подій відбувається, – у нас однією з тем було, ніби це страшний сон. Але ми всі зараз живемо у цьому страшному сні, який розпочався 24 лютого і ще не закінчився.

ЗА УКРАЇНСЬКУ КУЛЬТУРУ МИ ТЕЖ ВОЮЄМО, ТОМУ МАЄМО СТАВИТИ ВИСТАВИ, ПИСАТИ КНИЖКИ, СТВОРЮВАТИ МУЗИКУ

Сцена декорована великими черепами бізонів – і вони порожніми зіницями майже весь час дивляться прямо на глядачів. Розпитую далі у режисерки:

- Розкажіть про оформлення сцени, черепа ж не справжні?

- (сміється) Ні, не справжні! У нас немає ні справжнього хутра, ні справжньої шкіри, хоча вистава стилізована саме під таке. Сценографією займалися неймовірний художник-постановник Юрій Ларіонов і Христина Корабельникова - художниця по костюмах. Вони створили світ, в якому ми живемо. Чудовий, винятковий композитор Валентин Бойко створив музику, в якій ми живемо, це авторська музика, написана спеціально для нас. В ТЮГу працюють прекрасні художники по світлу і звукорежисери. Разом ми створили всю цю атмосферу: і машини, і фари, і поїздки, і все-все... Також у виставі грають актори Олександр Піскунов, Єгор Куріщенко, Павло Ігнатюк, Артем Вовк, Володимир Скорик, Костянтин Анік'єв, Олександр Мельник, Олександр Зіневич.

- У вистави - вікове обмеження 14+. Напевно, це правильно, вона досить реалістична, жорсткувата і навіть трагічна, глядачі молодшого віку ще не зможуть її осягнути.

- Це моя перша робота в Театрі юного глядача і мені хотілося, щоб вона з'явилася саме тут. Ви праві, що матеріал більше не для дітей, а все ж для підлітків, оскільки тут є спокуси - алкоголь, трубки, лайка, з якими стикаються підлітки, наслідуючи дорослих. І це треба розуміти.

Мені хотілося, щоб глядач відчував момент свободи, що свобода можлива, що не треба нічого боятися, у своїй єдності ми можемо перемогти. Але коли Коттон у фінальній сцені гине, це говорить про те, що ми переможемо жорстокість єдністю і свободою, але... є ціна. І Коттон її заплатив. А для того, щоб такої ціни нікому не доводилося платити, не потрібно створювати такі місця. І жорстокості не потрібно.

- Валеріє, а в такий непростий період, коли країна у війні, не лячно братися за створення нових вистав, робити прем'єри?

- Але ж за українську культуру ми теж воюємо! Тому, я вважаю, що необхідно за них братися, маємо ставити вистави, писати книжки, маємо створювати музику. Ми маємо це робити на культурному фронті.

Наступні покази вистави «Благослови звірів та дітей» у Театрі юного глядача на Липках заплановані на 14 та 28 жовтня.

Любов Базів, Київ